

MAGYAR KURIR

Indult Bétából, Kedden September' 3-dik napján, 1816-dik esztendőben.

Frantzia Ország.

Mikor a' 1816-dik esztendőbeli Patrioták' dolga fennforgott, sokszor említett, hogy ezek egy veszedelmes proklamációt koholtak volna a' népnek fellázasztására. Ez egy éppen oly gonosz és átkozott kifejezésekből álló, legkisebb fundamentum nélkül arany hegyeket ígérő szöveg, mint a' milyent csak valaha a' leggonoszabb Terroristák, a' magok' idejében, a' könnyen hívő népnek feltűzésére, valaha elbirtleltek. Nem régen ez is kijött a' *Londoni* újságokban, mint itt is következik: —

„Az 1816-beli Patrioták' Nyilatkozatása. Titkos Organizáció. Betsület, Haza, Egygyesség. Szenvedéseinknek a' végénél vagyunk. A' népnek a' hova mi is tartozunk, igaz barátjai lévén, olvastuk atyánkfianak szívekben azt a' bosszankodást, a' melyet egy Familiának éppen oly esztelen mint kegyetlen magaviselete felgerjesztett, melynek a' Királyok' laistromából örökre kiirtatni kellene. Tagjainak egygyike sem méltó arra, hogy rajtunk uralkodjék. Meguntuk fogházainkat minden napokon a' mi legérdemesebb atyánkfiaival megtölteni szemlélni. Meguntunk némelyeket közzülvők számkivettetni, másokat meggyilkoltatni látni, melly által a' mi tiranusaink azon thronust megerősíteni akarják, a' melynek magokat egyedülvaló örököseinek lenni, elég szemtelenül méréstlik. Az ide-

genek, hogy ezeket a' Keringőket vissza hozzák, a' mi aratásainkat semmivé tettek, tulajdonainkat elidegenítették, 's familiáinkat meggyilkolták és meggyalázták. Még több és nagyobb rosszak várnak bennünket; az örvény' szélén állunk. Ahi az Európai legvirágzóbb Státus, a' legvitézebb legerősebb nép oda jutott, hogy az idegenek által a' veszedelmek' örvényébe hajítottassék. A' baza' derek oltalmazói meggyaláztattak, 's koldusbotra juttattattak. A' szabadság vonaglik, megmaradása veszedelemben van, 's a' boldogságnak minden emlémele viszzatérítetetlenül elveszett. Ah, örökre elvesztjük azon jusainkat, hogy elnyomóink ellen panaszolkozhassunk, ha oly tunyák leszünk, hogy őket úgy meg nem fenyítjük, mint bűneikért megérdemlik. A' bünt büntetetlen hagyni, nem annyi-é, mint azt helybehagyni? Minekutána mi bizonyosokká lettünk a' felől, hogy a' hazaszeretet, távol lévén attól, hogy külvolt volna, inkább olyan gráditsra lépett, a' melly sokkal felyül haladja azt, a' mely őtet a' revolúciónak legelsőbb idejében nevezetessé tette, siettünk a' Bourbonoknak megbuktatására a' legbóltsebb és legbátorosabb eszközökhöz nyulni, 's attól magunkat megoltalmazni, hogy munkánk' kezdetének csak valami távolról való nyomát is megtudhassa a' politziai inquisitzió, a' melly minket rettegettni hijába iparkodik. Patrioták, kik a' tartományokban vagytok, legyetek tseudességekben; ti, kik törvénytészek"

elébe citáltatva vagytok, legyetek bátrak; mi minnyájaknak bátorságban való maradására vigyázunk; próbatételünknek szerentsés kimenetele bizonyos, mi kitanulhatatlanok vagyunk; mi tsalt vetünk a' leggyűlösegebb tyranismus'szolgáinak. Nem gyanítunk egy árulót is lenni ditsőséges próbatételünknek társai között: de ha talátna vagy egy, arra ki van mondva az ítélet. Akár hova meunyen, üldöztetni fog, és megbüntettetik. Azonban, tsakugyan leg nagyobb vigyázóságra van szükség; a' legkisebb vigyázatlanság veszedelembe ejthet egy jó polgárt. A' köz jónak szeretete egygükünk is reá ne vegye semmi haszontalanokodásra vagy gondolatlanságra. Tsak a' megeshető segedelemről, és tulajdonságai'krol mindenek előtt esmeretes 's bátorságos személyekkel szolljatok. Az emberek' telhetetlensége semmi határt nem fog szabni a' jó tétémenyeknek; a' ki magát hazája eránt érdemessé teszi, bizonyos lehet megjutalmaztatása felől. A' mit megpróbálni fogtok, okosan fontoljátok-meg; így a' barátok között egyeloldozhatatlan lántz fog formálódni, melynél fogva minden veszedelem nélkül álltetek mi lozzánk, és mitőlünk juthat hozzátok a' tanátslásésa' dolgoknak megfontolása. Akár mi híreket terjeszzenek is el felöllünk az Anti-Frantziák, mi azokkal soha semmit nem gondolunk. El ne felejkezzetek arról soha, hogy mi kitanulhatatlanok vagyunk. Az a' nap, a' melynek elhozásán mi dolgozunk, a' mi szerentsénk' valóságostriumphusának napja. A' mi érzésaink, a' nemzeti függetlenség, minden részeknek egygyesítése, minden szabad akaratszerént való törvényeknek megjobbittatása, a' fanatismusnak eltöröltetése, 's az egygyü és tiszta okosság' relligiója, a' melynek erköltsi mivoltát tsak az okos és megvilágosodott papok tanítják, mindenekfelett pedig egy *Liberalis Constitutio*, mely a' Frantzia nemzethez fog illeni. A' Státusnak kell lenni egy fejének, de ennek

a' nép által kell választatni. A' választásnak jussa tsak a' népet, 's nem az idegen országbeliek' bajonétjaikat illeti. Gondoljátok-meg, hogy a' vélekedésnek tsupa kinyilatkoztatása nem teszen eleget a' férjfi méltóságának; a' vélekedés minden; de még is semmi, ha tselekedetté nem válik. A' világ' vélekedését tsak a' tselekedet teszi nyilvánosságossá, 's mutatja - meg, hogy bír - é a' szív bátorsággal, 's állhatatosok - é a' principiumok. Minden Frantzia, ki a' maga nemzetének megszabadittatására valamit teszen, just szerez magának annak háladatosságára. Az emberek' telhetetlensége, semmi határt nem fog szabni a' jótéményeknek; a' ki hazája eránt érdemessé teszi magát, bizonyos lehet megjutalmaztatásafelől. Frantziák! a' betsületnek és függetlenségnek szeretete bennetek soha ki nem aludt; mi titeket, a' kiknek nemes szívü gondolkodástok' módja előttünk esmeretes, már régebben meghívtunk volna, ha a' kedvezőbb időpontot nem vártuk volna; tartsátok készen magatokat; fegyvereitekre nem soká szükség fog lenni; ágyura fogunk mi szert tenni tudni; kihúzza van már az a' kard, mely által vissza kell Frantzia ország' fényességének és jusaibak szerzetni. A' tartományok reánk függesztettek szemeket, az ő tselekedeteiknek a' miénk által kell meghatározatni. Kettőztessétek buzgóságtokat és munkásságtokat, hogy atyánkfainak száma szaporodjék; és hogy a' fegyverszerzés azokra nézve is könnyebbé tétetessék, a' kik magok arra szert nem tehetnek, pedig külömben ők is olyan örömet megkülömböztetnek magokat, mint ti. Mind álljanak elő. A' Historia e' képpen fog a' késő maradékokhoz szollani: — „Az 1816-béli vitéz Frantziák vissza szerettek a' magok szabadságokat; és tördelték a' magok' tyranismusának eszközt; minden akadályokon győzedelmeskedtek, 's halbatatlan ditsőségre teitek szert.“ — „Eljen a' szabadság! ditsőség a' vitézeknek! ők élnek élnek.“

Ezen magokat úgynevezett patrióták közzül azon hármaknak, a kik halálra ítéltettek vala, így írják le megölettetésnek környüállásait: — „Julius 27. dikién gillotinérozták őket. *Pleignier* timárvarga, *Carbonneau* írást-tanító, *Tolleron* óra-tok-tsináló mester; amaz 35, emez 34, ez 30 esztendőös emberek voltak. Eszébe vévén *Tolleron* a' mondott napon déltájban, hogy a' szekér, mellyen a' fogházból kivitték őket, megérkezett légyen; e'képpen kiáltott-fel: O da vagyunk! *Carbonneau* megilletődve lenni látszott; *Pleignier* egy szót sem szollván, melly gondolkodásba merülve halgatott. A' szekerre felülvén onnét az igasságtévő tanátszához kísérte őket 8 politziai katona. Azon épületbe, melynek *Conciergerie* a' neve, megékezvén, itt különkülön szobákba vitték őket; e' volt 1 órakor. Az ítéloszék' íródeákja egy írást olvasott-fel különkülön mindenik előtt, melyben a' felől tudósította őket a' Királyi Fő Prokurátor, hogy az ő apellálások visszavetetté legyen, és hogy a' reájok kimondatott ítélet még azon napon este végre fog hajtatni. Három óratájban papok hívatattak hozzájuk, hogy bátorítsák 's a' halálra elkészítsék őket. *Tolleron* vévén észébe, hogy a' hozzája rendeltetett gyóntató atya egy kevéssé félelmeskedik, a' sípkáját a' maga fejeről levette és így szollott a' páphoz: *Jöjjön tsak közelebb hozzám, atyaságod! mert jól tudom én azt, hogy tisztelettel tartozom a' vallás' szolgáláshoz.* A' lelki atyák 6 óráig maradtak a' bünösöknél. Ekkor megjelentek a' Kir. Fő Prokurátor, a' Politziai Prefektus, 's az ítélo Tanátsnak egy tagja a' fogház Cancellariájában, azért, hogy a' *Pleignier*' nyilatkoztatásait, a' mellyeket ő még most is meg nem szünt emlegetni, meghalgassák. Ezek jegyző könyvbe vétetvén, elvitte azokat a' Kir. Fő Prokurátor az Ország fő Cancellariusához: a' bünösök pedig utoljára még

egyszer hus levelest és hort kívántak, és kaptak is. A' Kir. Prokurátor a' Fő Cancellariustól nyóltzadfél órakor a' fogházba visszaérkezvén, megtette a' rendeléseket a' bünösöknek haladék nélkül való kivittetésék és megölettetésék eránt, a' kik is már most a' szobákból a' szalába egygyenként kibozattatván, az ő halotti ruhába való felöltözöttetéseknek munkája elkezdődött. *Pleignier* telyességgel nem akarta megöngedni, hogy köntöséből kivetkeztessek, 's meredt szemekkel nézett a' körülállókra, most a' Király', majd a' Cancellarius' nevet emlegetvén, 's kívánván, hogy néki az ezekkel való beszéd engedtessek meg, míg végre a' hóhér néhány versben megmondotta néki, hogy már most minden elmentállás híjába való. Az ő gyóntató papja *Montis* nevű Abbé is megintette, mondván, hogy már nüntsen egyéb hátra, hanem tsak az, hogy életét áldozza-fel, 's magát az isten' akaratjának botsássa alája. — *Nem, nem* — így kiáltott-fel *Pleignier* — *nem az isten' akaratja itt a' munkálódó; én megvakittatva voltam, magam semmit sem tettem tsak magamtól! én még beszélni akarok valakivel.* —

Őszeköttetvén a' kézei, panaszolt, hogy nagyon megszorították, melyrenéze megbotsátották egy kevéssé a' sinórt: hanem az ökleit, hogy a' vére annál hamarabb elalgyék, keményen megkötözték annak regulái szerént; azonban mind ezek sok munkát adtak a' legényeknek. *Pleignier* után *Carbonneau* ült-le a' számolyra (padra). Ez egy szót sem szollott; úgy bánhatott véle, mint akartak. *Tolleron* legnagyobb tsendességgel viselte magát, tsak annyit mondott, hogy ő ugyan nem mondja azt hogy nem bünös, hanem úgy ítélt, hogy a' halált tsakugyan még is meg nem érdemelte volna. Vízet kérvén, egy szinültig tele poharat adtak néki által, 's azt reszketés nélkül kiitta az utolsó tteppig, így szollván: Telyés szívvél megbotsátok *Pleigniernek*; ő

okozta ugyan halálot; de én őtet még sem gyűlölöm. Tolleront csak akkor látszott nagyon győtrődni, mikor bátrahagyott házanépe eszébe jutott; ilyenkor rettentő keserűség fogta el a szívet. Mikor a hóhér a fekete fátyolt a fejire terítette, ez által nagyon látszott kedvetlenített, ily szókra fakadván: *hiszem így még csak azt sem fogják látni, hogy állhatatos bátorsággal halok-meg.* — A fogházbeli gondviselőktől egész barátsággal való bútsut vett Tolleront; Pleignier ellenben úgy oda lett volt, hogy mikor a szekerre kivezette őket a hóhér, minden nyomon a hóhér inasainak kellett felemelgetni. — Három órától fogva 8-tzig, mikor kivitték a fogházat fogva a Greve piatzig, a hol megölték őket, tömve voltak minden utzák a sokaságtól. A levegőt: *Éljen a Király!* kiáltás hasogatta mindenütt. A vesztő helyen még egyszer felolvasta a Tanátsbéli szolga az íteletet. A hóhér ekkor a lünösöknek fejeikről a fekete fátyolt leoldozta. Először Tolleront, utána Carbonneaut, utóljára Pleigniert végezték ki. Fejeknek elvágattatása előtt jobb kezét mindeniknek elvagták. Ekkor az: *Éljen a Király,* eljének a Bourbonok! ismét hasogatni kezdték a levegőt. Megölettetések után azonnal kivitték őket a Vaugrardi temetőbe. Azt jegyzték meg felállók, hogy a vallás dolgában mind a hárman nagy ajtatosságot bizonyítottak.

Azt mondják, hogy a volt Generális Moreau özvegyét, a ki most egyebektől is, de kivált a Királyi Udvarnál igen bethűltetik, Marschal Macdonald el akarná venni: de megkérte az ifjú aszszonyságot, olyan választ kapottólle, hogy a melly gyászos fátyolt az első férjéért felvett, azt le nem fogja tenni holtá napjáig. —

Douay városában egy koldust, azért,

hogy így kiáltott, éljen a Respublika, deportáltatásra ítélték.

Tengerből három orosz lányt hoznak Párisba a Királyi vadász házba, a mellyek már megérkeztek Marsiliába. — Frantzia Guyanából egy eleven *Krokodilust* hoztak a Haerei kikötőhelybe, s onnét Párisba hozattatik közönségesen való mutatásra.

Mint hallatik a Párisi apróbb theatromokon megtiltatott a Bibliabeli történeteknek jázodtatása.

Myrnából egy hajó érkezett meg a Touloni kikötőhelybe, a melly háromigen szép Arabs paripákat hozott *Angouleme* Krt. Hertzegnek számára.

Párisban egy *deák újságot* kezdetek kiadni *Hermes Romanus* nevezet alatt, a melly naponként nagyobbagyobb kedvessegre talál a Frantzia közönség előtt, és ha így megyen a dolga, nem soká meg fogja ezen czimirást érdemelni: Auda ces fortuna juvat.

A Straszburgi újság e képpen ír: — „*Angouleme* ó Kir. Hertzegsége, minek utána a Király Generális *Debellenek* a halált elengedte volna, őtet a fogházban meglátogatta; néki, minthogy szegény ember, 800 Frankot küldött, s esztendőnként 1200 Frankokból álló penziót rendelt a maga tulajdon kassájából. Így bannak a mi Princezeink azokkal, a kik az ő ellenégeik voltak; megbotsátani és jót tenni a Bourbonok tulajdonsága.“

Az a lárma, a melly Nancy városában történt, nagyitva adatott elő a közönséges hírek által; csak a katonai tisztok és polgárok között történt, s nem minémű rendellenességis szász volt véle tsatoltatva. Már az elfogattatott személyek kikérdezettek, s a dolog foly a maga törvényes útján. Gen. *Villetardnek*, a *Murthe*-departament Kommandánsának boltsessége állította helyre a megzavarodott rendet.

B e l g i u m.

Brüsszellből ezeket írták Augustus 20-dikán: —“

„*Angliából* és Párisból sok Generálisok és Stabális tisztek érkeztek-meg a' fő hadi szállásra *Cambray* városába. Hertzeg *Wellington* is vártak minden órán. Északi Frantzia országban legmélyebb tsendesség uralkodik.

„A' Frantzia Országlószék nem tsak a' maga nemzeti seregeit szaporítja, hanem meg a' Frantzia zsoldon lévő, *Helvétus* Regementeket is telyes számra pótoltatja. Így tselekszik azon egyéb idegen Regementekkel is, mellyek a' Hertzeg *Hohenlohe* vezérlése alatt hasonlóképpen Frantzia zsoldon vagyok, 's a' mellyek a' hajdon *Benaparte* alatt szolgált négy Német Regementeknek törzsök tsoportjaiból szedettettek össze. Ezeknek száma ugyan nintsen meg határozatva, de oly számosakká akarják őket, mint látszik, tenni, a' mint tsak lehet. —

„A' mi Belga Regementjeinknél egy időtől fogva néminémű szokés kezdett uralkodni, 's mint látszik a' Frantzia földre mentek által sok szökevénycink. Úgy halljuk, hogy munkába vétetett kiadattatások. — A' napokban egy kohorlót, a' ki első-késre ingerlette katonáinkat, elfogtak *Ath* városában. —

Erösségeink a' mi délrefekvő határainkon szorgalmatossággal építettnek: tsak a' *Mastricht* és *Namur* között valok halasztattak el a' jövő esztendőre.

Mastricht városában nem régen egy nagy kamasz embert, a' ki részeg fővel a' hidon e'képpen merete elkiáltani magát: — „Éljen *Napolcon*, reménlhetőképpen meg fog ő ismét nem soká érkezni.“ — el tsipettetvén; fog-ágszenvedésre ítéltetett.

Nagy Britannia.

A' közelébb költ *M.* Kurirban is előfordult *Afrika* alatt egy tikkely, a' *Quarterly Review* nevű Londoni Tudományos újsághol. A' *Londoni Kurir* protestálni kezdett erre a' tikkelyre nézve a' közön-

ség előtt, azt mondván, hogy ezt az *Afrika* tolvaj Státusokrol való tikkelyt ugyan ő is kiadta, de azért senki ne gondolja, hogy ő is az abban előforduló okoskodással egyformán gondolkodna. Ő tsak azért adta-kí azt, hogy azon nehézségekre akarta figyelmetessé tenni a' közönéget, mellyekkel ez az expedízió összekötietve van; ne hogy most is úgy járjon *Anglia*, mint 1806-ban járt volt, mikor az *Anglus* Ministerek a' *Dardanellákat* is hasonlóképpen minden oítalomnelkül lenni gondolták. —

A' mi magát ezt a' *Magyar Kurirban* is elő fordult tikkelyt illeti, szükséges lesz en megjegyezni, hogy abból, ezen szók után: *nem akarjuk egy heresztes hadakozásnak terheit magunkra venni*, valamely történet által néhány serok bimaradtak, a' mellyek e'képpen következnek: — „Hanem, ha megrontotta *Algiria* a' maga vállunk tett kötéseit; ha ő a' mi zászlóinkat gyalázzattal illette; már ez így más kérdés és más dolog; ezen esetben meg kell nekünk keresnünk a' magunk' jusát; de elégségek is leszünk mi arra tsak magunkban is.“ — Azt tartják erről a' nyilatkoztatásrol, hogy az *Admirálitás'* *Titoknokjai* közzül vagy *Crokertől*, vagy *Barrowtól* vette származását. De minden tekintetben erdemes a' figyelmetességre.

Olasz Ország.

Azoknak a' 17 *Delegatzióknak*, mellyekre a' *Romai Státus* felosztott, neveik és népességek, ezek: — *Frossinone* 159,769; *Rieti* 65,734; *Fiterbo* 114,488; *Civitavechia* 19,266; *Perugia* 181,542; *Spoleto* 102,056; *Camerino* 31,136; *Macerata* 197,313; *Fermo* 77,089; *Ascoli* 69,058; *Ancona* 147,355; *Urbino* és *Pesaro* 198,145; *Forlì* 150,933; *Ravenna* 123,767; *Bologna* 280,701; *Ferrara* 170,727; *Benevento* 20,184 lakosokkal. *Maga Rama*, *Tivoli*, és *Subiaco*, nem tartoznak ezen 17 *Delegatziókhoz*. A' *Ro-*

mai népet Tivolival és Subiacóval egygyütt 245,459 lelkekre teszik. E' szerint 2,354,719 emberekből állanak a' Pápa' birtokai.

Modenában, Augustus 9-dikén, egy végzést adott-ki az Országlöszék, melly által a' gabonának oda való bévitettetése egy esztendőnek lefolyta alatt minden vámfizetés nélkül megengedtetett. E' mellett a' Ruanford' levele is nagy divatjában van; tsak Juliusban 343,751 portzió ilyen levest oszt ottak - ki.

Siciliában ellenben kedvezőbbek a' kifizetések. Ottan olyan bő aratás volt az idén, a' milyenne nem emlékeznek 24 esztendő-től fogva, 's úgy le is szállott a' gabonának árra, hogy mérőjét, mellyet régebbtskén 30 vagy 33 talleron adtak, most 19-tzen adják.

A' volt Hollandiai Királyrol Bonaparte Lajosrol azt írják, hogy a' *Luccai* ferdőben van, 's igen megvont életet él. A' *Bonaparte'* familiának más tagjait is várták oda.

Romában, a' templomokban és egyéb szent helyeken eddig fennállott *koldus asy-lumok'* jusát eltörlötrék. Azoknak, kikre a' koldulást tilalmazó törvényeknek végrehajtása bizattatott, hatalmat adtak, hogy

a' Szent helyeknek illendő tiszteletben való megtartásával 's az istentiszteletnek megzavarása nélkül, ezen szent helyekről ki vehessék, vagy pedig kijöveletekkor elfogdosbassák a' koldusokat. Juliusnak néhány első napjaiban 1375 koldust helyezettettekbe, tsak a' Lateranumi szegények' házába, a' hol az arra alkalmasakat dologra is szoritják.

A' *Korsikai* levelek szerint, az Afrikai tengeri tolvajok egész tengeri erejekkel kijöttek kikötőhelyeikből, 's pusztitással fenyegetik a' Középtengernek minden partjait. Az a' vélekedés még most is fennáll, hogy az Anglusok nem nagyon sietnek ezzel az Afrikai tolvaj Státusok ellen való expeditzióval. Nékiek erre legalább is kellene 40,000 emberből álló, kiszálló armádát fordítani.

Napnyugoti India.

A' *Ney-Yorki* levelek szerint, azoknak a' Frantziáknak száma, a' kik tsak ezen egy városban, a' magokkal vitt nagy gazdagsággal letelepedtek, 15 ezerre tételik.

A' *Wilberforce'* jóvállására Anglus Doktor *Sanders, St. Domingó* szigetére menvén, ott a' tehénhímlőoltást szerentsésen folytatja. Legelőbb a' *Henrik'* Király' gyermekeibe oltotta - bé azt. —

Augustus 30-dik napján Száz forint Huszaspénzért, Váltótzedulában 327 2/3 forintot — egy Császári aranyért — fl — kr. — egy Hollandus Aranyért 15 fl. 35 krt.
 Augustus 31-dik napján 100 forint huszas pénzért, Váltótzedulában 315 forintot.
 — egy Császári aranyért 14 fl. 40 kr. — Egy Hollandus aranyért 15 fl. — krt.
 Sept. 2-ik napján 100 forint huszas pénzért, Váltótzedulában 313 fl. forintot —
 egy Császári aranyért 14 fl. 32 kr. — Egy Hollandus aranyért 14 fl. 52 kr. adtak.
 A' *Marha* husnak fontját, Septemberben 30 krajtzáron mérik.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

A' Pesten Augustus 28 - dik napján költ levelekben, ezeket olvassuk:

Ő Császári Királyi Fő Hercegsége az 'Ország' Nádor- Ispánnya József Fő Herceg tegnap egy óra után Budára szerentsésen vissza érkezett.

Ezen hónap' 18 - dikán Pesten a' Gránátéros Kaszárnya udvarában nagy egyházi parádé tartatott. Arra ki volt állítva *Wayder* és *Piret* Gránátéros Batalion; az *Esterházy* Gyalog Regementnek egy Bataliona, egy *Pattantyus* Osztály, és egy *Szekerés* Osztály. Köröskörül a' templom sátor mellett voltak az Invalidusok. Ő Királyi Fő Hercegsége *Ferdinand* Fő Herceg lóháton érkezett oda Magyar Generális öltözetben, a' Generálisok 's Fő Tisztek kísérték. Az Isteni tisztelet után Ő Királyi Fő Hercegsége kiosztotta az itt lévő 12 Invalidusoknak a' segedelem pénzeket, mellyeket a' Fő Hadi Tanács kirendelt, 's mellyekből némelylek 50, mások 25 forintot nyertek. Más nap, ugymint 29 - dikben, pedig tartatott azon inneplés, melly az Esterházy Regementnek Vitézei számára kirendelt Medaillyok kiosztatására volt intézve. — Erre minden Budai és Pesti Katonaság öszevgyült, kiváltképpen pedig azok, kik előbb hasonló Medaillyokkal felékesítették. A' kiosztás már maga igen szívére jhatott a' Katonaságnak, a' Fő Hercegnek leereszkedése és nyájas szállítgatása miatt: de kiváltképpen azon megvendégelés elragadó érzést gerjesztett, melly Ő Királyi Fő Hercegségének költségére ment végbe. Egy tágos palotában, a' melly katonai 's győzedelmi jelekkel vala felékesítve 58 Altisztek és Közlegények gazdag ebédhez ültek, melly társaságot maga Ő Fő Hercegsége is fő

jelenlétével megörvendeztetette. — Az egészségekért való ivás Ő Császári Felségén kezdődvén, mindenkor mozsarakból való lövöldözések által hirdtetett. Minekutánna a' háladatossággal ebédlő Vitézeket ő Fő Hercegsége felhagyta, önnön palotájában az ilyen jelekkel ékeskedő Fő Tiszteket is magánál megvendégelte, 's így megmutatta, hogy valamint ő részese volt az ő vitézkéseknek, úgy osztolni is kész az érdemekkel szerzett jutalmak' örömeiben is. —

Különös emlékezetet érdemel az 58 Vitézek ebédlő palotájában fő helyen lévő teke (Pyramis) mellynek allján azon vitézi tettek látszattak, mellyek által 1799 - ben már 18 esztendőskorában a' Fő Herceg Maria Therézia Rendének keresztjét megnyerte. Ezen rendnek czimere sugárzó világosság között feldől látszott, alatt pedig ezen írás szemllettetett:

DIES.
MEMORIA. POSTERITATIS.
DIGNUS.
QUO.
PRAEMIIS.
AUDENTIORI. VIRTUTI.
AB. AUG. CAESARE.
FRANCISCO. I.
PRORSITIS.
BELLATORES.
EXIMIO. FACINORE.
NOBILES.
REGIVS. PRINCEPS. FERDINANDVS.
MANU. DECORAVIT. SUA.
EOSDEMQUE.
CUM. PLURIBUS. PERICULORUM.
SOCHS.
PARI. ANTEA. ORNAMENTO.
INSIGNITIS.
OPIPARO. CONVIVIO.
ADHIBUIT.
PESTINI.
XIII. CALEND. SEPT.
MDCCCXVI.

Tudományos Jelentés.

Somlyai Batori István Erdélyi N. Főjedelem és Lengyel Király' tiszta, érthető,

és világos folyó Magyar beszédben megirt életére, tessék a két Magyar Haza' igaz fíjainak, a szokott helyeken 3 forintokat W. W. előre fizetni, és megmutatni, melly okos dolog legyen egy Hazában a köz jónak szeretete! — Pesten 25. Aug. 1816.

Czövek István,
a' Kiadó.

Elegyes Dolgok.

Esmeretes dolog, hogy az Északi Amerikai Szövetséges Státusoknak lakosai között igen gyakran történnek *duellálások* tsak a' tsupa politikai tárgyak felett való gondolkozásbeli külömközés miatt; pedig, kivált némelyekben ezen tartományok között oly nagyon tilalmazzák ezt az esztelen *bajvivást*, hogy némely helyeken halálos büntetés is van reá határozatva: még sem használ semmit. Ezt látván a' *Virginiai* törvényhozók, a' hol a' *duellálás* legnagyobb dívatjában van, úgy gondolkoztak, hogy az emberi szívnek természetében keressenek valami olyan büntetést a' duellálók ellen, a' melly ne legyen oly kegyetlen mint a' halál, ne indítsa-fel az ítélő bírák' szívét a' könyörületességre oly könnyen, de azonban, mint büntetés, a' halálnál is foganatosabb legyen.

Úgy gondolkoztak a' *Virginiai* törvényhozók, hogy az olyan ember, a' ki holmi apróságért sőt igen gyakran tsupa semmisségért, vagy is tsak holmi gondolkodásbeli külömbségért, a' mellyet a' Státus' törvényei is megengednek, s a' melyre mindenneknek egy forma jussok van, arra mehet, hogy életét a' halálra kitegye, vagy hogy magát olyan környüállások közé helyeztesse, hogy polgár társát az élettől megfoszsa, vagy valóságos, vagy valamelly veszedelmes tébolyodásban legyen.

Ezen a' fundamentomon építvén már most a' *Virginiaiak* a' magok gondolkodásokat, oly törvényt hoztak, melly által a'

duelláló embereket, segédjeikkel (sekundánsaikkal) egygyütt, tébolyodottaknak, vagy *gyermekidejüeknek* lenni nyilatkoztatják. Ezen törvény által tehát a' duellálók és sekundánsaik, addig viselt hivataljaikból letéttnek, s alkalmatlanoknak lenni nyilatkoztatattak arra, hogy egyéb hivatalokat is viselhessenek. Jóságaiknak gondviselésére két Prokurátorok fendeltetnek; ezek határozhatják-meg, hogy mit lehessen az ő gondjokviselésé alá adatott személyekre bízni, és ezek a' magok Kurátoraiknak helybehagyása nélkül, semmi egygyezéseket nem tehetnek.

Az újságokban olvassuk, hogy az óta, hogy ez a' törvény kijött, semmi *duellálás* nem történt *Virginianban*.

Hivatalos Jelentés.

A' néhai *Vitéz József Udvari Ágens* úr' váratlan halála valamint számtalan Baráti és esmerősei között nagy szomorúságot, úgy hivatalos dolgaiban rendtelenséget okozhat, hanemha minden véle öszveköttetésben volt személyek jussaikra eleve felvigyáznak. Kiknek kedvéért ezennel jelentetik, hogy a' megholtak Testamentum' Executorai, minden Irományait és Leveleit magok gondviselése alá vették, s azért mindnyájokat, a' kiknek a' megboldogúlton valami keret-jek vagon, ezzel hivatalosan intik: hogy magokat Tekintetes *Tasnádi Szűts István* Udvari Ágens Úrnál mint Testamentom Co-Executoránál itt Bétsben: ünfer bent *Luth* lauben 470-dik szám alatt az 1-ső emeletben, balra a' fő grádijsnál reggeli 9 órátol fogva délutáni 3 óráig; vagy pedig Tekintetes *Gyurkovits Mátvás* Udvari Ágens Úrnál, ugymint Nagy Méltóságú Gróf *Fés-tetits György* 3 Excellenziajának, mint hasonlóképpen Testamentom-Executorának e' dologban való Plenipotentiariussánál, kiknek lakása *Schauffer* utzában 9-ik szám alatt vagon, jelentsék.